

РЕШЕНИЕ

№ 21575

гр. София, 29.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в публично заседание на 27.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Дора Тинчева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **9832** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, Административнопроцесуалния кодекс вр. с чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).
Образувано е по искова молба на „ЕВРО БЕТОН“ ООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място], представлявано заедно от управителите Т. Н. П. и Г. Н. В. срещу Комисията за енергийно и водно регулиране с искане Комисията да заплати на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК, обезщетение за имуществени вреди, пропуснати ползи, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) в периода 01.01.2024г. – 30.06.2024г., в общ размер от 202 732,81 лв. главница и законна лихва за забава в общ размер 10 341,53 лева, както и законна лихва върху сумата за главници за периода от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на дължимите суми.

Според изложеното в исковата молба вредите представляват пропуснати ползи, претърпени при продажбата на произведената от експлоатираната от ищеца електрическа централа електрическа енергия и продадена на организиран борсов пазар, чрез търговец на електрическа енергия, за които през исковия период са получени премии за компенсация от Фонд "Сигурност на електроенергийната система" (ФСЕС) в по-нисък размер, тъй като КЕВР не е изпълнила задължението си по чл. чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ. Твърди се, че с изменението на разпоредба на чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, считано от 13.10.2023 г. КЕВР вече е задължена да приеме решение за промяна в определените премии при условие, че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия период, но не по - често от веднъж на 6 месеца. Според твърденията на ищеца е било налице

такова съществено изменение, но въпреки това КЕВР не е изпълнил задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена. Ищецът твърди, че ако КЕВР бе изпълнил задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена, то за стопанисваната от него ФЕЦ „Евро Бетон“ при прогнозна пазарна цена за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., в размер на 183,70 лв./МВтч, премията, която е следвало да определи КЕВР и която е следвало да получи „ЕВРО БЕТОН“ ООД е в размер на 301,90 лв./МВтч, а не 235,33 лв./МВтч по Решение Ц-13 от 30.06.2023 г. на КЕВР. Липсата на издаден административен акт в този смисъл, при настъпили законово определени предпоставки, очертават един от фактическите елементи за ангажиране отговорността на КЕВР по ЗОДОВ, а именно бездействие на органа да предприеме определените в закона действия - в случая да издаде ново решение за изменение на премиите.

Във връзка с направено на основание чл. 214, ал.1, изр. 3 от ГПК, вр. с чл. 144 АПК искане, съдът в о.с.з. на 27.04.2026г. е допуснал изменение на размера на исковите претенции, с оглед приетото заключение на съдебно-икономическата експертиза. След изменението, ищецът моли съда, на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК да осъди КЕВР да му заплати общо обезщетение в размер на 118 845, 55 евро, от които 114 551,98 евро - главница (посочени в съдебно-икономическа експертиза на стр. 25, таблица № 2.2 - 224 044,20 лв.) и законна лихва в размер на 4 293,57 евро по следните претенции:

- 14 293,98 евро, без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.01.2024 г. - 31.01.2024 г.;
- законна лихва за забава в размер 535,76 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (07.10.2024 г.);
- 15 409,74 евро, без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.02.2024 г. - 29.02.2024 г.;
- законна лихва за забава от 577,58 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба (07.10.2024 г.);
- 17 416,09 евро, без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.03.2024 г. - 31.03.2024 г.;
- законна лихва за забава от 652,78 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба (07.10.2024 г.);
- 21 212,87 евро, без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.04.2024 г. - 30.04.2024 г.;
- законна лихва за забава 795,09 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (07.10.2024 г.);
- 20 151,58 евро, без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.05.2024 г. - 31.05.2024 г.;
- законна лихва за забава от 755,31 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (07.10.2024 г.);
- 26 067,71 евро, без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.06.2024 г. - 30.06.2024 г.;

- законна лихва за забава от 977,05 евро (деветстотин седемдесет и седем евро и пет евроцента евроцента) върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (07.10.2024г.).

Претендира и присъждане на законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба до датата на окончателно изплащане на дължимите суми.

Претендира разноски, съгласно представен списък (л. 357 от делото).

Към исковата молба са приложени писмени доказателства по опис. Допълнително са представени и приети като доказателства писмени доказателства, използвани от вещото лице за изготвяне на експертизите. Подробни съображения за основателност на предявените искове адвокат – пълномощникът на ищеца излага в представени по делото писмени бележки.

Ответникът, Комисия за енергийно и водно регулиране, в писмен отговор на исковата молба изразява становище, че предявеният иск по чл. 1 от ЗОДОВ е допустим, но неоснователен и недоказан по размер. Излага подробни съображения за липса на незаконосъобразно бездействие, поради липса на нормативноустановено задължение за извършване на действия. Твърди, че в случая е налице мълчалив отказ, а не незаконосъобразно бездействие, тъй като КЕВР е следвало да се произнесе с административен акт. Твърди, че КЕВР не действа при условия на обвързана компетентност, а при оперативна самостоятелност и едва при наличие на конкретни параметри и срокове, в които административният орган трябва да се произнесе, може да възникне задължение за действие, съответно би възникнало незаконосъобразно бездействие. Според ответника преценката дали е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за периода спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия е в дискрецията на регулатора. В тази връзка е посочено, че Комисията е длъжна да се съобразява и с принципа на съразмерност, предвиден в чл. 6, ал. 2 и ал. 5 от АПК, съгласно който административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по – голяма степен от най – необходимото за целта, за която актът се издава. Основна цел на КЕВР е да осигури баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите по цялата верига от производството през преноса, разпределението до крайните клиенти на електрическа енергия, а не да се облагодетелства определена категория енергийни предприятия (чл. 23, т. 4 от ЗЕ). В този смисъл, оспорва се тезата за проявено бездействие от КЕВР при изпълнение на задължението по чл. 31б, ал. 2 от ЗЕ, като в този аспект се сочи, че в случая са налице множество обстоятелства, които налагат Комисията да взема решение дали да измени премиите или не по целесъобразност, т. е. в условията на оперативна самостоятелност. Счита, че в случая не е налице такова съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от регулаторния ценови период. Оспорва и размера на претендираните вреди, както по отношение на периода, за който се претендират, така и по отношение начина на определянето им.

В съдебно заседание адв. Ц. изрично уточнява, в изпълнение разпореждане на съда, че претендираното обезщетение е за настъпили за дружеството ищец вреди от незаконосъобразното фактическо бездействие за инициране на производство по изменение на премиите, съгласно чл.31б, ал.2 от ЗЕ. На 11.05.26г. е постъпила писмена защита.

Ответникът представя писмени доказателства, справки, използвани от вещото лице за извършване на допуснатите експертизи. Моли исковете да бъдат отхвърлени изцяло. Претендира присъждане на сторените по делото разноски, както и юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения излага в представени на 07.05.2025г. писмени бележки.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура дава заключение за

неоснователност и недоказаност на исковите претенции и счита, че следва да бъдат отхвърлени. Административен Съд С. - град, I отделение, 11 - ти състав, след като взе предвид наведените от страните доводи, изразеното становище на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Установено е, че ищецът „ЕВРО БЕТОН“ ООД притежава фотоволтаична централа „Евро Бетон“ с инсталирана мощност 4 780 kWp (4.78 MWt), разположена в ПИ 153066, м. „Х. ливади“, землището на [населено място], [община], област П. (ФЕЦ „Евро Бетон“). Централата е въведена в експлоатация с Разрешение за ползване № ДК-07-Пз-29 от 10.05.2012 г., издадено от началника на РОНСК-П. при РДНСК Ю. централен район.

Произвежданата от дружеството електрическа енергия се изкупува по преференциална цена, съгласно договор 124/27.10.2010г., сключен с „ЕВН България Електроснабдяване“ АД за срок от 20 години, по преференциална цена 485.60 лв./MWtч, определена с Решение № Ц-18 от 20.06.2011 г. на КЕВР.

След влизане в сила на § 68 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ „ЕВРО БЕТОН“ ООД е сключил с ФСЕС Договор за компенсиране с премии № ВЕИ-87 от 31.10.2018 г., в сила от 01.01.2019 г. със срок до 10.05.2032 г. Размерът на премията по Договора за премии се определя на основание §68, ал. 3 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ, а именно - разлика между определената до влизането в сила на ПЗР към ЗИД на ЗЕ преференциална цена (в случая 485.60 лв./MWtч) и определената прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник (в настоящия случай - слънчева енергия). Посочено е в договора, че размерът на премията за MWtч електрическа енергия се определя от КЕВР по реда на § 34, ал. 2 ЗИД на ЗЕ ежегодно в срок до 30 юни. Изрично е посочена възможността на КЕВР при необходимост да изменя определената премия за MWtч електрическа енергия, но не по-често от веднъж на 6 месеца при условията на чл. 31б, ал. 2 ЗЕ. Посочено е, че ФСЕС определя и изплаща на производителя премията за количеството електрическа енергия, произведено от енергийния обект, като прилага размера на премията за MWtч, определен или съответно изменен за съответния регулаторен период с решението на КЕВР по чл. 21, ал. 1, т. 8б ЗЕ или съответно по чл. 31б, ал. 2 ЗЕ.

С Решение № Ц-13/30.06.2023 г. КЕВР е определила премии за производителите като разлика между приложимата преференциална цена 485,60 лв./MWtч и прогнозната пазарна цена за съответната група 250,27 лв./MWtч, изчислена на база определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за базов товар за предстоящия регулаторен период в размер на 256,37 лв./MWtч и коефициента за групата 0,97619 (стр. 49 от Решението). Определената премия, относима за ищеца, е в размер на 235,33 лв./MWtч, считано от 01.07.2023г. (т. 2.10, стр. 52 от Решението).

Ищецът има сключен договор за покупко-продажба на електрическа енергия № ДПП015/28.06.2023г. с „Ф Инвест“ ЕООД, лицензиран търговец на електрическа енергия, изменен с Допълнително споразумение от 05.12.2023 г. Срокът на договора за изкупуване е до 30.06.2024 г. Договорът за изкупуване с търговец е сключен на основание чл. 100, ал. 6 ЗЕ и чл. 11, т. 17 от Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ). „Евро Бетон“ ООД има сключен с „Ф Инвест“ ЕООД Договор за участие в балансираща група №ДБГ015/28.06.2023 г., за срок 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г.

Количеството електрическа енергия, произведено от ФЕЦ „Евро Бетон“ за процесния период 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. е в рамките на нетното специфично производство, тоест за него се дължи и е изплатена премия от ФСЕС. За произведеното количество електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. – 30.06.2024г. ищецът е получил от ФСЕС премии по Договора за премии, което се потвърждава от приложените документи. За месец януари 2024 г. за 380 MWtч. е

получил премия в размер на 89 425,40 лв. За месец февруари 2024 г. за 409,662 МВтч. е получил премия в размер на 96 405,76 лв. За месец март 2024 г. за 463 МВтч. е получил премия в размер на 108 957,79 лв. За месец април 2024 г. за 563,936 МВтч. е получил премия в размер на 132 711,06 лв. За месец май 2024 г. за 535,722 МВтч. е получил премия в размер на 126 071,46 лв. За месец юни 2024 г. за 693 МВтч. е получил премия в размер на 163 083,69 лв. (л. 291 - 296 от делото).

Съгласно чл. 21, ал. 1. т. 86 от ЗЕ, КЕВР определя ежегодно в срок до 30 юни премии за електрическа енергия от ВИ, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW.

В § 68, ал. 3 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г. и чл. 22а от НРЦЕЕ, е предвидено, че премиите се изчисляват като разлика между определената преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник

В чл. 31б, ал.2 ЗЕ изм., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г. е предвидено, че Комисията изменя определените премии, но не по - често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

Между страните не е спорно и е установено от събраните по делото доказателства, че в исковия период 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г. не е налице изменение на определената от Комисията с Решение Ц-13/30.06.2023г. премия в размер на 235,33 лв./МВтч. Това е сторено с Решение № Ц-15 от 30.06.2024г.

По делото е допусната съдебно-икономическа експертиза (СИЕ) с въпроси, поставени от страните, която, като е използвала, въведената в Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ) Методика за определяне на прогнозна пазарна цена - Раздел III „а" и като е приложила начина, по който е определена прогнозната пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г., е изчислила прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г. по месеци и средно за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г. - 250,27 лв./МВтч, изчислила е прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода първо полугодие на 2024г.

Съдебно - икономическата експертиза е изготвила различни варианти, като е изчислила прогнозна пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., по-специално - като е преизчислила прогнозна цена за оставащия период от 01.01.2024г. до 30.06.2024г. въз основа на данни за фючърсите от Европейската енергийна борса (ЕЕБ) за месец ноември, както и за декември 2023 г., така както са предоставени от КЕВР. В съответствие с получените стойности е посочено налице ли е съществено изменение между постигнатата пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар и прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар. Въз основа на месечните доклади на Българска независима енергийна борса (БНЕБ) в заключението е посочено, че постигнатата цена на електрическата енергия на пазар „Ден напред“, в периода 01.07.2023г. – 30.11.2023г. е в размер 199,27 лв./МВтч., съответно в периода 01.07.2023г. – 31.12.2023г. е в размер 192,64 лв./МВтч., (пункт II.А, т. 1 на стр. 12 от заключението). На база така установеното и при съобразяване с данните в представената от КЕВР информация за цени на тримесечни български фючърси на

Европейската енергийна борса (ЕЕБ) (Н1 2024 г.), експертът е изчислил прогнозна цена за базов товар за оставащия срок в три варианта въз основа данните: към м. ноември 2023г. (по искане на ответника); към началото на м. декември 2023г.; и за месец декември 2023г. (*пункт II.А, т. 2 на стр. 13-17 от заключението*). Вещото лице е дало заключение, че: 1./ Отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. с решение № Ц-13/30.06.2023 г. 256,37 лева/МВтч спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ до м.11.2023 г. и прогнозна цена за оставащия срок от периода – по данни само за първо тримесечие на 2024 г. - 219,00 лв./МВтч., е 14,6%; 2./ Отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. с решение № Ц-13/30.06.2023 г. 256,37 лева/МВтч спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ към началото на м.12.2023 г. и прогнозна цена за оставащия срок от периода – първо полугодие на 2024 г. - 211,78 лв./МВтч., е 17,4%; 3./ Отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. с решение № Ц-13/30.06.2023 г. - 256,37 лева/МВтч., спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ към края на м.12.2023 г. и прогнозна цена за оставащия срок от периода – първо полугодие на 2024 г. - 185,47 лв./МВтч., е 27,7%. Вещото лице е посочило, че установеното по т.2 и т.3 отклонение (към началото на м.12.2023 г. - 14,6 %; към края на м. декември 2023 г. - 27,7%), превишава 15%, поради което са налице условията за изменение на премията, изплащани от ФСЕС за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници. Относително е установеното изменение по т.3 от заключението - към края на декември 2023 г. Вещото лице е дало заключение, че прогнозната пазарна цена на електрическата енергия за оставащия срок от периода 01.01.2024г.-30.06.2024г. на организиран борсов пазар е в размер на 178,29 лв./МВтч., а с корекция надолу от 5 % е 169,38 лв./МВтч. Изчисленията и при двата варианта (с и без приложена редукция от 5%) показват отклонение от повече от 15 %.

Експертът е изчислил премията дължима на „Евро Бетон“ ООД за един мегаватчас произведена електрическа енергия от ФЕЦ „Евро Бетон“ за периода 01.01.2024 г. – 30.06.2024г. При приложима преференциална цена 485,60 лв./МВтч в размер на 235,33 лв./МВтч, считано от 01.07.2023г. За да направи това, е взело предвид прогнозната пазарна цена за базов товар, коригирана със съответния коефициент, при прилагане на корекция надолу от 5%, както е подходено в Решение № Ц-13/30.06.2023 г. на КЕВР. След това е изчислило и разликата между реализираните приходи от премии на ищеца от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., и приходите по премията, изчислена от експертната, която е установена по месеци и в общ размер възлиза на 107 778,82 евро при премия за електрическа енергия с прогнозна цена за базов товар, без допълнителна корекция от 185,47 лв./МВтч. При втори вариант на изчисление, вещото лице е взело предвид премията за електрическа енергия с прогнозна цена за базов товар с корекция надолу от 5 % - 181,01 лв./МВтч., както е подходено в Решение 3 Ц-13/30.06.2023г. на КЕВР и е установил разлика между реализираните приходи от премии на ищеца, която в общ размер възлиза на 114 551,98 евро (*по месеци в Таблица № 2.2 от заключението*). Въз основа на така получените суми е изчислена и законната лихва за забава върху тях в съответствие с Постановление № 426 от 18 декември 2014 г. за определяне размера на законната лихва по просрочени парични задължения. В раздел II от заключението, по искане на ответника, вещото лице е преизчислило размера на главницата и съответните лихви за забава, на база единствено сумите за периода от 01.05.2024г. В раздел III от

заклучението във връзка с поставените от ответника въпроси вещото лице е направило съответни изчисления, включително и на база определената прогнозна пазарна цена за базов товар от 219,00 лв./МВтч - по Задача № 2, което не се определя за съществено, по данни към края на м. ноември 2023 г., не се изменя прогнозната пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, и не се изчислява нова премия.

Заклучението е прието без възражения от страните.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Предявените главни икове с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ са допустими. Процесуалната легитимация на двете насрещни страни следва единствено от правното твърдение на ищеца. Тя се обуславя от заявената от ищеца принадлежност на спорното материално право - от претендираното или отричано от ищеца право. Поради това при проверката дали искът е предявен от и срещу надлежна страна, съдът изхожда от правото, което се претендира или отрича с исковата молба. За да бъде едно лице субект на процесуални правоотношения като страна е необходимо то да съществува към момента на завеждане на иска и да притежава процесуална правоспособност. Това е условие за допустимост на исковия процес, доколкото не може да възникне процесуално правоотношение по отношение на лице, което не съществува или не притежава процесуална правоспособност. Пасивната процесуална правоспособност по исковите за обезщетения по ЗОДОВ е ограничена от разпоредбата на чл.205 АПК, вр. чл.1, ал.2 ЗОДОВ, която предвижда, че искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Съгласно разпоредбата на чл.204, ал.4 АПК, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението. Дали вредите са причинени от административна дейност и дали са причинени от заявления с исковата молба ответник са въпроси, свързани с основателността, а не с допустимостта на иска. По изложените съображения исковите са допустими в производство по реда на чл.203 и сл. АПК и подсъдни на Административен съд София-град съобразно чл. 7 ЗОДОВ.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. Отговорността по предявените икове по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е безвиновна, обективна за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР.

Първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по ЗОДОВ – незаконосъобразното бездействие на административен орган или длъжностно лице при

или по повод изпълнение на административна дейност е налице само, когато е налице бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Съобразно приложимата правна уредба и непротиворечивата съдебна практика на ВАС незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на действия в противоречие с предписано от императивна правна норма задължение. Бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на закона. Преценката за наличие на бездействие следва да бъде направена при анализ на нормативно установено задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, закони и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се ограничи кога тяхното неизпълнение влече последиците на чл. 1 от ЗОДОВ. Под незаконосъобразно бездействие следва да се разбира "дължими по силата на закона фактически действия, включително и действия, за които по смисъла на чл. 21 от АПК, органът постановява индивидуален административен акт, както и фактически действия, които са административна услуга по смисъла на § 1, т. 2, в. "в", "г" и "д" от Закона за администрацията (Решение № 2914 от 20.03.2025 г. на ВАС по адм. д. № 9719/2024 г., III о). Бездействието, за да е годно самостоятелно основание за имуществена отговорност на административния орган, трябва да е бездействие на орган, който е овластен да извърши съответното действие, да е материално незаконосъобразно или да са нарушени поне съществено административнопроизводствените правила, доколкото ги има, т.е. бездействието е противоправно само когато административният орган е бил длъжен да действа и то по-точно определен начин, т.е. в хипотезата на обвързана компетентност.

В чл. 31б, ал.2 ЗЕ изм., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г. е предвидено, че: "Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия."

От така цитираната разпоредба следва, че с нея е въведено задължение за КЕВР при наличие на споменатото условие - съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия да измени определените премии независимо в каква посока е изменението. Граматическото тълкуване на посочената разпоредба води до извод, че КЕВР при наличие на съществено изменение действа в условията на обвързана компетентност и в случай, че не е изменила определените премии в предходните 6 месеца / за регулаторния период/ е длъжна да ги измени.

Неоснователни са доводите на ответника, че органът в случая действа в условията на оперативна самостоятелност и решението на КЕВР дали да измени приетите за регулаторния/ценовия период премии е изцяло в оперативната самостоятелност на административния орган. Този извод се опровергава и от историческото тълкуване на посочената разпоредба, чиято редакция до 13.10.2023 г. е предвиждала, че: "Комисията има право при необходимост да измени определените премии,...", както и към настоящия момент остава формулирано правомощието на КЕВР по чл.1 на чл. 31б от

ЗЕ. В сила от 13.10.2023 г. е редакцията: „Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между .....

В случая за КЕВР съществува нормативно определено с чл. 31б, ал.2 от ЗЕ задължение при наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия да измени определените премии, като не може да прави това по-често от веднъж на 6 месеца. От събраните по делото доказателства се установява, че след Решение Ц-13/30.06.2023г. размерът на премиите не е променян, следователно изпълнено е и условието да не е извършвана промяна на премиите по-често от веднъж на 6 месеца.

На следващо място, за да възникне задължението на КЕВР по чл.31б, ал.2 от ЗЕ за изменение на определените премии, то следва да е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар. Съгласно легалната дефиниция на това понятие в §1, т. 16а от ДР на Наредбата №1 от 14 март 2017г. за регулиране на цените на електрическата енергия („НРЦЕЕ“), “съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар” е налице, ако това изменение е в размер над 15 на сто“. Наличието на цитираната легална дефиниция опровергава твърдението на ответника, че преценката за това дали е налице съществено изменение е оставена на дискрецията на регулатора. Както се установява и от приетото заключение по допуснатата СИЕ, в Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия е въведена Методика за определяне на прогнозна пазарна цена. Както се установява и от приетото заключение по допуснатата СИЕ, в Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия е въведена Методика за определяна на прогнозна пазарна цена. Като е използвало посочената методика вещото лице е заключило, че отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. - 256,37 лв./МВтч спрямо постигнатата цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ към края на м.12.2023 г. и прогнозната цена за оставащия срок от периода - първо полугодие на 2024 г. — 185,47 лв./МВтч е 27,7% (*отговор на задача № 3, на стр. 22-23 от заключението*). Отклонението в края на м. декември 2023г. е **27,7%**, превишава 15% и се определя за съществено, при което са налице условията за изменение на премиите изплащани от ФСЕС за електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници. В заключението е направено и изчисление по данни към м. ноември 2023 г. и към началото на м. декември 2023г. Отклонението въз основа на данните към началото на м. декември 2023 г. е 17,4%, и също превишава 15% и са налице условията за изменение на премиите, изплащани от ФСЕС, за електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници. Съдът кредитира варианта на изчисление на вещото лице на база данните предоставени от КЕВР и за м. декември 2023г., доколкото изменението на премиите се прави на база данни месец декември от 01 януари на следващата година - такава е практиката на КЕВР от 2023 г. и от 2025 г. Този е възприетият подход от КЕВР в Решение № Ц-1 от 01.01.2025 г. за изменение на определените с Решение № Ц-15 от 30.06.2024 г. премии на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW, считано от 01.01.2025 г.

Освен това, вещото лице е посочило изрично в заключението си, че съгласно предоставената от КЕВР информация, към месец ноември 2023г. не са налични данни за фючърси на българския пазар за второто тримесечие на 2024г., но такива данни са налице към началото на м.декември 2023 г., на база на които е изчислена и средна прогнозна цена за български фючърси за първо тримесечие на 2024г. Същото възприема и ВАС в Решение № 3221 от 23.03.2026г. по адм.д № 5268/2025г. - именно данните за месец декември са използвани традиционно от регулатора като база за изчисляване на премиите, валидни от началото на следващата година. Доколкото експертизата, изготвена въз основа на официално предоставените от КЕВР данни, не е оспорена от страните, съдът я кредитира в тази част, в която експертът е установил отклонение, надвишаващо предвидения в закона праг от 15 на сто.

След като от събраните по делото доказателства в т.ч. и заключението по допуснатата СИЕ е установено наличието на съществено изменение по смисъла на закона, то за КЕВР е съществувало нормативно установено задължение да измени определените премии, считано от 01.01.2024г.

От събраните по делото доказателства и анализа на относимите законови разпоредби следва, че в случая е установено незаконосъобразно бездействие от страна на КЕВР да измени определените премии, съгласно разпоредбата на чл. 31б, ал.2 от ЗЕ. Констатираното бездействие е при изпълнение на административна дейност, доколкото КЕВР е държавен орган и определянето на премиите съгласно чл. 31б, ал.2 ЗЕ е свързано с правомощията му по определянето на енергийната политика, регулирането и контрола, съгласно чл.1, ал.1 от ЗЕ.

Следователно, налице е първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно бездействие при или повод изпълнение на административна дейност. В този смисъл е Решение № 3221 от 23.03.2026г. по адм.д № 5268/2025г. на Върховния административен съд по аналогичен казус, за същия период, в което е прието, че е налице незаконосъобразно бездействие на КЕВР при неизпълнение на изискването по чл.31б, ал.2 от ЗЕ. В случая ВАС приема, че се касае до непредприемане на фактически действия по издаване на административен акт, насочен към изпълнение на задължение по силата на закон от административния орган, за изменение на премиите след изтичане на 6-месечния срок и при изпълнение на предпоставките по чл.31б, ал.2 от ЗЕ.

Неоснователно е възражението на ответника, че евентуално задължение за изменение на премиите е възникнало едва на 13.04.2024 г. Съгласно чл. 31б, ал. 2 от Закона за енергетиката, задължението за изменение възниква при кумулативно наличие на две условия: /1/ съществено изменение на прогнозната пазарна цена и /2/ изтичане на минималния шестмесечен срок от последната промяна. Установено е от доказателствата по делото и не се оспорва от страните, че последната промяна на премиите е извършена с Решение Ц-13/30.06.2023 г., а същественото отклонение е налице към месец декември 2023 г. При тази фактическа обстановка предпоставките за изменение на премиите са били изпълнени към 01.01.2024г., а не към посочената от ответника по - късна дата.

От събраните по делото доказателства се установява и наличието на претърпени от ищеца вреди – пропуснати ползи. Съдържанието на понятието „вреда“ не е дефинирано от законодателя. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически

отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на богатата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние. Имуществените вреди представляват разликата между имуществото на кредитора след засягане на благото и това, което би имал, ако нямаше засягане. В настоящия случай се претендират пропуснати ползи, които се установяват, когато неблагоприятното въздействие е осуетило едно сигурно увеличаване на имуществото на засегнатото лице, т.е. пропуснатата полза е едно неосъществено поради неблагоприятното въздействие сигурно увеличаване на имуществото.

Като не е получил премиите в размера, в който е следвало да бъдат изменени от КЕВР за ищеца е настъпила вреда от бездействието на административния орган, която представлява разликата между изплатените му премии през исковите периоди и тези, които биха били изплатени, ако органът не бе бездействал и бе изпълнил задължението си по чл. 31б, ал.2 от ЗЕ да ги измени. В приетото по делото заключение по СИЕ е направено изчисление на дължимата премия на „ЕВРО БЕТОН“ ООД за един мегаватчас произведена електрическа енергия от ФЕЦ „Евро Бетон“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., при прилагане на прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024 г.-30.06.2024 г. Премията за съответната групата производители се определя като разлика между приложимата преференциална цена и прогнозната цена за тази група, коригирана с относимия коефициент. В случая, по изложените по-горе съображения, следва да бъдат използвани отговорите на вещото лице по СИЕ по данни за фючърсите за българския пазар от Европейската енергийна борса към месец декември 2023г., предоставени от КЕВР с официален документ, неоспорен от страните. При прогнозна цена за базов товар към края на м. декември 2023г. - 185,47 лв./МВтч; Групов коефициент, изчисленият от КЕВР в Решение № Ц-13 / 30.06.2023 г. - 0,97619 и прогнозна пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия в размер на 181,05 лв./МВтч., премия за електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, при преференциална цена 485,60 лв./МВтч е изчислена на 304,55 лв./МВтч. При прилагане корекция надолу 5 % към прогнозната цена, както е подхождено в Решение № Ц-13/30.06.2023г., премията за електрическа енергия, произведена от слънчева енергия, при преференциална цена 485,60 лв./МВтч, е изчислена на 308,90 лв./МВтч. Ищецът „ЕВРО БЕТОН“ ООД е получил приходи от премии в размер на 235,33 лв./МВтч. При премия на стойност 308,90 лв./МВтч, ищецът би получил допълнителни приходи от премията в размер на 73,57 лв./МВтч. (таблица № 2.2 на стр. 27 от заключението). Разликата между реализираните приходи от премии от „ЕВРО БЕТОН“ ООД, изплатени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., и приходите от коригираната премия в размер на 308,90 лв./МВтч, изчислена в експертизата е на обща стойност 224 044,19 лв. или 114 551, 98 евро, като за м. януари 2024г. са в размер на 27 956,60 лв. (или 14 293,98 евро), за м. февруари 2024г. – 30 138,83 лв. (или 15 409,74 евро); за м. март 2024 – 34 062,91 лв. (или 17 416,09 евро); за м. април – 41 488,77 лв. (или 21 212,87 евро); за м. май 2024г – 39 413,07 лв. (или 20 151,58 евро) и за м. юни 2024г. – 50 984,01 лв. (или 26 067,71 евро) /Таблица № 2.2, стр. 27 от заключението/.

В мотивите на Тълкувателно решение № 1/15.03.2017 г. по тълк. дело № 2/2016г. на Върховен административен съд е изяснен въпросът какво е съдържанието на

употребените в чл. 4 от ЗОДОВ понятия - пряка и непосредствена последица от увреждането. Легална дефиниция на тези понятия законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. В практиката на Върховния касационен съд Решение № 81/27.1.2006г. по гр. д. № 23/2005г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005г. по гр. д. № 2439/2003г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "... непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите".

От посочените разпоредби следва, че между незаконосъобразното бездействие на ответника и вредата, претърпяна от ищеца е налице пряка причинна връзка. Доколкото премиите се изплащат от ФСЕС в размера определен от КЕВР, която е натоварена с властнически правомощия по регулиране на дейностите в областта на енергетиката, то между незаконосъобразното бездействие и причинените вреди под формата на пропуснати ползи е налице пряка причинна връзка, което обуславя основателността на исковата молба. Между установеното бездействие на ответника и вредата, претърпяна от ищеца, е налице пряка причинна връзка, а не прекъсната и опосредена от сключения между ищеца и ФСЕС Договор за компенсиране с премии № ВЕИ-87 от 31.10.2018 г., тъй като размерът на премиите, определен от КЕВР е задължителен за тях по силата на законното оправомощаване ответникът да я определя.

По изложените съображения исковите претенции на ищеца по предявените обективно съединени искове следва да бъдат уважени до посочените размери, доказани със СИЕ във варианта, в който са използвани предоставените от КЕВР данни за м. декември 2023г.

Основателността на главния иск обуславя и основателност на акцесорната претенция за заплащане на лихви върху главниците на присъжданите обезщетения. Върху определените като обезщетения за непозволено увреждане суми се дължи законната лихва от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. В случая следва да се приложи разрешението, дадено с Тълкувателно решение №3 от 22.04.2004г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004г., ОСГК и по т.4 от ТР № 3/22.04.2005 год. по тълк. дело №3/2004 год. на ОСГК на ВКС, според което изискуемостта на законната лихва върху обезщетението е от момента на преустановяването на незаконните действия или бездействия на административните органи. В тази връзка законна лихва се дължи с начален период от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (07.10.2024 г.), т.е. за периода, така както е заявен от ищеца в молбата за изменение на иска. В тази връзка съдът не кредитира заключението на вещото лице относно размера на лихвите, тъй като изчисленията му не са съобразени с цитираната практика, а са изчислени лихви към момент предхождащ изискуемостта на вземането. Размерът на лихвите може да бъде изчислен без да са необходими специални знания, с помощта на лихвения калкулатор в интернет сайта на НАП. С оглед уважената част от исковите претенции за периода до подаване на исковата молба размерът на законната лихва възлиза общо на 4 293,57 евро, така както се претендира от ищеца.

Следователно, исковите следва да бъдат уважени в общ размер на 114 551, 98 евро и лихви в размер на 4 293,57 евро за периода на преустановяване на бездействието

(01.07.2024г.) до подаване на исковата молба – 07.10.2024г., от които :

- 14 293,98 евро (27 956,60 лв.), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.01.2024 г. - 31.01.2024 г.;

- законна лихва за забава в размер 535,76 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба;

- 15 409,74 евро (30 138,83 лв.), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.02.2024 г. - 29.02.2024 г.;

- законна лихва за забава от 577,58 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба;

- 17 416,09 евро (34 062,91 лв.), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.03.2024 г. - 31.03.2024 г.;

- законна лихва за забава от 652,78 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024г. до датата на подаване на исковата молба;

- 21 212,87 евро (41 488,77 лв.) без ДДС, представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.04.2024 г. - 30.04.2024 г.;

- законна лихва за забава 795,09 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба;

- 20 151,58 евро (39413,07), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.05.2024 г. - 31.05.2024 г.;

- законна лихва за забава от 755,31 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба (07.10.2024 г.);

- 26 067,71 евро (50 984,01 лева), представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.06.2024 г. - 30.06.2024 г.;

- законна лихва за забава от 977,05 евро върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на исковата молба.

Претендираната законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба 07.10.2024г. до датата на окончателно изплащане на дължимите суми също следва да се присъди.

Предвид изхода на спора и своевременното искане, на основание чл. 10, ал.3 от ЗОДОВ, ответникът следва да заплати на ищеца разносните по производството в размер на 1 539,30 евро, съгласно представения списък (л. 357 от делото).

Воден от горното Административен съд София-град, Първо отделение, 11 - ти състав:

РЕШИ:

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране да заплати на „ЕВРО БЕТОН“ ООД, ЕИК[ЕИК], обезщетение за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката за периода от 01.01.2024г. – 30.06.2024г. в общ размер на 114 551,98 евро и лихви в размер на 4 293,57 евро за периода от преустановяване на бездействието

(01.07.2024г.) до подаване на исковата молба (07.10.2024г.), ведно със законната лихва за забава от датата на подаване на исковата молба (07.10.2024г.) до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране да заплати на „ЕВРО БЕТОН“ ООД, ЕИК[ЕИК], разноски по делото в размер на 1 539,30 евро (хиляда петстотин тридесет и девет евро и тридесет цента).

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението.